

Над усе на світі людина намагається поширити свої власні переконання — казав класик. Для науковця найкоротший шлях до цього — публікація в англomовних виданнях, оскільки саме англійська де-факто є мовою сучасної науки. Ще Академія наук СРСР підписала кілька контрактів із західними видавцями та розповсюджувачами наукової періодики, за якими низка академічних журналів повністю чи частково перевидавалася та розповсюджувалася англійською мовою. Серед цих журналів було і понад два десятки видань НАН України (тоді АН УРСР). Такий статус-кво зберігся і після здобуття Україною незалежності: кількість англomовних видань нашої академії тривалий час була майже незмінна. Цими виданнями опікувалось агентство з авторських і суміжних прав України, а після створення в Росії підприємства "МАИК-Интерперіодика" ми стали свідками кількох візитів до НАН України представників цієї організації з метою "організації посередництва" між редакціями згаданих видань та іноземними видавцями. Існувала навіть угода про відмову видавництва *Springer* від конкуренції з "МАИК-Интерперіодика" на теренах СНД. У цій ситуації решта періодичних видань НАН України, а серед них і "Вісник зоології", були змушені шукати інших шляхів до світової наукової спільноти, оскільки ні українське агентство з авторських і суміжних прав, ні "МАИК-Интерперіодика" не були зацікавлені в роботі з малотиражними виданнями без імпаکت-фактора, що потребують значних вкладень для їх просування на ринок.

Маючи на меті полегшити шлях англomовного читача до "Вісника зоології", редакція впровадила низку змін до журналу. Назвемо їх "преадаптаціями", оскільки вони сприяли в подальшому нашому швидкому інтегруванню у виробничий цикл видавця та розповсюджувача наукової періодики *Versita* (<http://www.versita.com>), який спеціалізується на східно-європейських наукових журналах. Серед таких "преадаптацій": томи і суцільна нумерація сторінок упродовж тому; резюме, зміст, підписи ілюстрацій англійською; ряд статей англійською; фотодрук; веб-сайт журналу зі старими номерами у вільному доступі; включення журналу до "Master List ISI" (той самий славнозвісний "філадельфійський список"), бланк для незалежного рецензування. Публікація статей англійською мовою відразу відкрила шлях до широкого кола рецензентів, які, між іншим, ще й допомагають виправляти стиль матеріалів. Коли *Versita* прийшла до нас, ми були вже готові.

Спочатку нам довелося вирішити кілька проблем, які, на жаль, постають при укладанні угод із західними партнерами. Насамперед, Науково-видавнича рада НАН України дала нам довірчу на укладання угоди з *Versita*; угоду було укладено українською та англійською мовами; у разі суперечок між сторонами було вирішено апелювати до законів Польщі та України; було відкрито валютний рахунок і налагоджено процес оплати послуг агентства, для електронної версії журналу ми отримали окремих *ISSN*; списки літератури в англомовних статтях почали друкуватись латиницею. З метою залучення англомовних авторів і членів редколегії ми розіслали досить багато запрошень до співпраці своїм зарубіжним колегам. *Versita* надала нам слушні рекомендації щодо подальшої роботи.

Почавши з трьох статей в електронному номері, сьогодні ми видаємо шість і плануємо поступово перейти на англійську мову в паперовому виданні. Електронна версія "Вісника зоології" вже реферується в базі даних *Scopus* і доступна з каталогів провідних університетських бібліотек. *Versita* також надає можливість друкувати резюме українською та російською мовами і надсилає щоквартальні звіти щодо активності електронних сторінок журналу. Загалом співпрацю з цим агентством можна схарактеризувати як "надійне партнерство".

Слід також відзначити і проблеми. Передусім ідеться про якість перекладу англійською. Тут нам допомагають рецензенти. Друга проблема стосується мотивації молодих науковців та їхніх керівників. Якщо для захисту дисертації необхідно надрукувати кілька статей у т. з. ВАКівських виданнях, кожен ставить собі, здавалося б, цілком слушне питання: навіщо я готуватиму статтю англійською, коли пройде й так?

Що стосується перспектив, то, як уже відзначалося, ми плануємо повний перехід журналу на англійську мову, використання спеціального програмного забезпечення для управління роботою редакції, обрахунок імпакт-фактора. Оскільки жодна ініціатива не залишається безкарною, то наші зусилля були помічені Науково-видавничою радою НАН України, і з минулого року журнал "Вісник зоології" друкується у Видавничому домі "Академперіодика". Сподіваємось, це дасть нам можливість прискорити процес інтеграції в міжнародний науковий простір.